

VRIJDAG KUNSTDAG

Transformer

ONTWERPSTER **PIEKE BERGMANS** OVER HAAR EIGENZINNIGE WERKWIJZE EN DE, EH, VREEMDE OBJECTEN DIE DAARUIT VOORTKOMEN.

Piëke Bergmans

Foto: Achille van der Poel

Wat kunst nog meer kan

TENTOONSTELLING VOL ENGAGEMENT IN EINDHOVEN PAG 4

Unisono duo

INTERVIEW MET ASSENSE TWEELING TANGARINE PAG 6

Klyasma of doodsmak

DE KEUZEN VAN PRESENTATRICE PATTY BRARD PAG 8

Tv-recensie

JEAN-PIERRE GEELLEN

Oud

Oud worden, daar hadden ze echt geen zin in. De jonge programmamakers Nicolaas Verul en Tim den Besten waren bang 'dat je straten en stoof wordt, en dat je niet meer drie dagen per week uit gaat', anders is de draagkracht van de tv te klein. Tegelijk konden ze zich niet laten bijvoorbeelden: 'Wen nu weder dan ik ooit ben geweest. Oud zijn, dat kunnen wij ons niet zo mooi voorstellen als kip zijn.'

Vandaar dan hun Oud zijn. Een drietal van de VPRO onder de paraplu van TV Lab, een van de zeldzame momenten in het jaar dat televisie zich nog erg op zijn eigen experimenten jaagt. Verul en Den Besten verlieven een maand in een Haagse bejaardentehuis en trokken op met de bewoners en elkaar.

De eerste aflevering, dondesdagavond, was eveneens de afsluiting van het inmiddels tot drie (voorbeelden) dagen verslachte TV Lab, en smaakte direct naar meer.

Triek is een mooi woord, maar het mag best wel meer van betekenis zijn - als het maar opvalt, zegde te-leso-ma-er-koopster Patty Gesteira vooraf aan een interview voor succesvolle 'nieuwe' televisie uit.

Het mag dus niet verbaas dat in Oud zijn naast het innerlijke aan BIN's Golden Oldies in de vage verte ook een relatie met Geri & Gera opduikt, vooraf bij de groepen en groepen die Verul en Den Besten afhaalden in hun strijd tegen de verslaving.

Een dulle met een beetje, een lichte met de maagdelijke mevrouw van Alernade. Den Besten was een avondhond van Verul, maar goed de laatste plaat met witte wijn. Dat werd een nachtelijke rotsoet als door de gangen.

Toch weten Verul en Den Besten iets weerzigtig toe te voegen. Opvallend aan beide wijze boden zij een voor-

Net als de makers sloot je onmiddellijk de hoofdpersonen in je hart

wepende en bijvlagen ontroerende blik in het leven achter de geraniums. Net als de makers sloot je als kijker de hoofdpersonen onmiddellijk in je hart. Meester Turk, die anderhalve jaar geleden na 16 jaar zijn eren verloor. 'Ik ziek nog steeds.' Waarnaar? 'Naar haar. Bij een kerstdiner op televisie kijk ik of ze er niet per ongeluk tussen zit.'

Het treurige beeld van de man met gebroedersapparaat die in de hal van het gebouwen tegen de linteraan sprak zonder contact.

Het bezoek aan mevrouw Van Bohemen (Geri) en Den Besten in de camera: 'Het voorrecht is, anders schiet ze, en dan kan ze heel geïnteresseerd zijn het gesprek bij het Mies-rijger is niet.'

Of ze vond dat wij in de westerse wereld onze oma's te weinig bezochten, wilde Verul weten. 'Soms is wel ja. Oma's verlangen naar jullie.'

Na een week bejaardentehuis hadden de twee het zwaar te pakken. Verul verzonde: 'Ik word gewoon een boomje de saate versie van mezelf.' Net als zijn medebewoners, leek hij te zeggen, van wie de een het beledigd niet erg zou vinden wanneer het al eens over was, en de ander nog verwonderd kon raken over de wettige groen aan bomen en struiken die zijn uitzicht vonden.

In de goedkeurende verhalen was volgevoerd een lesje van Verul over eenzaamheid en het contact met hun (klein)kinderen: 'Daarom moet men ook een beetje energie in stoppen. Meestal gaat het negatief over. Gevoel wat meer moeite doen om in elkaar te verspreiden duiken.' Tot die: 'Het is niet alleen mijn schuld dat ik niet zoveel van mijn opa weet.'

Verul en Den Besten volgen doen 2 en 3 van Oud zijn. Vandaag op en om te beslezen dat ze moeten kijken. O, wacht: die zijn dood.

Vormgeving

INTERVIEW PIEKE BERGMANS

'Ik heb niet het idee dat ik al eens ben. Nee zeg, ik vind dat ik nog enorm moet groeien en bloeien.'

Zes jaar en vlot, gelet op de leeftijd, de term 'ontwerper' is een beetje ongepast voegt. 'Ik heb niet het idee dat ik al eens ben. Nee zeg, ik vind dat ik nog enorm moet groeien en bloeien.'

Maar de selectie van twintig werken die vanaf vandaag is te zien in het Noordbrabant Museum, maakt Pieke Bergmans (57k, Sprang Capelle) ook wel nieuwsgierig. 'Het is spannend dat ik voor het eerst mijn werk in bij de Baar zie staan. Ik merk dat ik nieuwsgierig ben of ik ergens een rode draad terug kan vinden.'

Freeze is een kunst uit Bergmans' oeuvre van vooraf gestelde vaart (Crystal Virus), cartoonische lampen (Light Blubs) en de lichtinstallaties (Vapor). Een rode draad zit in elk geval verwerkt in de titel **Freeze** het glas, de klei en de kunststof zijn in beweging gebracht - vloerbaar gemaakt - en de beweging is op een zichtbaar willekeurig

moment door de ontwerper stopgezet. De ontwerper timmert niet, poetst niet, zij stopt. Bergmans aan de tijd zelf. Het zijn onverwachte, grilige maar zeker ook humoristische werken. Althans in serie, want in het een traject waarbij één eindresultaat voortvloeit. 'Niet omdat ik niet kan kiezen. Maar ik ben niet geïnteresseerd in wat willekeurig af is. Een perfect object versmoot voor mij meestal geen spoor van leven. Ik wil het proces zien, de beweging laten voelen, ik wil kunnen zien waar dat materiaal vandaan is gekomen.'

'Ik maak geen stoel, maar een zitobject. Geen lamp maar een lichtinstallatie'

De bekendheid overschiet me soms,

Crystal Virus (2006) is een langlopende serie van vaas die zijn gekoppeld aan een ander object. Soms zakt het geklazen glas uit over een eikenhouten balk, maar ook een stoel van Dietveld of klassieke ontwerpen van Vito Diano als leunobject voor het glas.

Pieke Bergmans timmert niet of poetst, zij stolt. Haar bekendste ontwerp: opgeblazen lichtpeertjes die over tafels druipen. Een selectie van haar nog jonge oeuvre is voor het eerst in een museale solotentoonstelling te zien.

Door **Bob Witman** Foto **Adriaan van der Ploeg**

Gebakken peren

Mylled Collection (2008), samen met Peter van der Jagt. Een serie meubels en objecten die bestaan uit foam dat als broodjes in de oven wordt gebakken en zo rijt en uitdijt en door de verhitte een stevige huid meekrijgt.

Vapor De serie lampen die vorig jaar is gepresenteerd op de Design Week in Eindhoven. Vapor bestaat uit een transparante kunststof, in spookjesachtige vormen gebracht door verhitte.

Light Blubs (2008), een verwijzing naar het Engelse woord bulb: gloeilamp. De peertjes zijn opgeblazen tot cartoonische proporties, hangen vrij in de ruimte, of leunen - vaak gebukt - op een bureau of tafel.

'De vaas die Bergmans liet bloeien, zijn wel vaas, maar hun vorm lijkt eerder gedirigeerd door de zwaartekracht dan een stevige hand. 'Ik zie willen dat mijn werk verwondering opwekt, nieuwsgierigheid.' Het werk is design omdat het algeheel functioneel heeft, maar ik maak geen stoel, maar een zitobject. Geen lamp maar een lichtinstallatie.' Een object dat een vorm aan aarde in zich draagt, is voor haar niet interieur.

Bergmans leidt het liefst haar eigen werk. 'Mijn ervaring is dat op die manier de stukjes het best in elkaar vallen. 'Werk in opdracht gebeurt sporadisch. 'Ik ben een anarchist, ik kan slecht om de vormen met een serie vorm verandert als een levend organisme, in combinatie met de fysieke kracht die bij het bloeien komt kijken, de hitte: het is fascinerend.' Maar dat er dan als eindresultaat een uil van je uit een mal kwam in de, vondre zeer interessant.

De vaas die Bergmans liet bloeien, zijn wel vaas, maar hun vorm lijkt eerder gedirigeerd door de zwaartekracht dan een stevige hand. 'Ik zie willen dat mijn werk verwondering opwekt, nieuwsgierigheid.' Het werk is design omdat het algeheel functioneel heeft, maar ik maak geen stoel, maar een zitobject. Geen lamp maar een lichtinstallatie.' Een object dat een vorm aan aarde in zich draagt, is voor haar niet interieur.

Bergmans leidt het liefst haar eigen werk. 'Mijn ervaring is dat op die manier de stukjes het best in elkaar vallen. 'Werk in opdracht gebeurt sporadisch. 'Ik ben een anarchist, ik kan slecht om de vormen met een serie vorm verandert als een levend organisme, in combinatie met de fysieke kracht die bij het bloeien komt kijken, de hitte: het is fascinerend.' Maar dat er dan als eindresultaat een uil van je uit een mal kwam in de, vondre zeer interessant.

De vaas die Bergmans liet bloeien, zijn wel vaas, maar hun vorm lijkt eerder gedirigeerd door de zwaartekracht dan een stevige hand. 'Ik zie willen dat mijn werk verwondering opwekt, nieuwsgierigheid.' Het werk is design omdat het algeheel functioneel heeft, maar ik maak geen stoel, maar een zitobject. Geen lamp maar een lichtinstallatie.' Een object dat een vorm aan aarde in zich draagt, is voor haar niet interieur.

Bergmans leidt het liefst haar eigen werk. 'Mijn ervaring is dat op die manier de stukjes het best in elkaar vallen. 'Werk in opdracht gebeurt sporadisch. 'Ik ben een anarchist, ik kan slecht om de vormen met een serie vorm verandert als een levend organisme, in combinatie met de fysieke kracht die bij het bloeien komt kijken, de hitte: het is fascinerend.' Maar dat er dan als eindresultaat een uil van je uit een mal kwam in de, vondre zeer interessant.

Pieke Bergmans behoort tot wat je de derde lichter Dutch Design kunt noemen. Na Doug Design in de vroege jaren negentig de generatie van Marcel Wanders, Job Smeets en Hella Jongerius, kwam Bergmans begin van deze eeuw van de academie met gemiddelde gevulde overtuiging smet zijn. 'Spullen, spullen, ik heb eigenlijk een hekel aan spullen. Ik in zo veel, die Philippe Starck-achtige gimmicks waar je van iets alledaags als een sandalenbord of blikopener iets geïnteressant maakt, daar had iedereen zijn buik vol van.'

Uit die tijd komt de naam van haar studio voort: DesignVirus. 'Dat is ironisch bedoeld.' De overtuiging dat de westerse designwereld produceert, is als een voortwoedende infectie. 'Design is een virus dat hoort een epidemische worden. Daar had ik last van.' Het werk van Bergmans bestaat altijd uit kleine opnamen. Voor een opdracht van IFA-omgeving is het niet gewicht. 'Ik zou overigens niet goed weten wat ik zou doen als ze me zouden vragen.'

Hier begrip Dutch Design is inmiddels zo'n naargeestig clubje geworden dat het door ontwerpers zelf aangevoeld wordt gemieden. Maar internationaal is het nog een goede mekkaan. Het opent uil van deuren. Dat is IFA. 'Bergmans werd ontvanger gekroond tot Designer of the Year in Brazilië. 'Daar kijken ze enorm tegen ons op. De westerse ontwerper wordt in daar het hoogst bereikbare.' Dat kroep bij haar gemiddelde gevulde op. 'Ik heb nu veel door Brazilië om daar te leren, omdat ik nieuwsgierig ben naar hun oorspronkelijke maatschappij. Maar voor hen gaat ontwerpen heel erg over status en name-dropping.'

Voor dat onderzoek in Brazilië kan ze tijd vrij maken omdat ze ervoor heeft gekozen geen grote ontwerper te worden. 'Dat maakt me flexibel. Ik houd van stuc's nemen en dat is moeilijk als je twintig mensen in dienst hebt.' Maar ook op de school waar ze nu opent, is de stress soms groot. 'De designwereld is een hardere zakelijke wereld.' Dat is erger geworden. 'Toen ik net van de academie kwam, heb ik een atelier in Milaan, een bijwerk in Laten met twee de Salone del Mobile, de grootste designbeurs. Dat werkte toen nog goed. Maar de Salone is zo'n gekkenhuis geworden. Als je daar als net-afge-middelde nu je werk laat zien, is de kans groot dat je je ideeën elders ziet opduiken.'

De stress is die nu niet aangename kant van haar succes. 'Je wordt gevraagd voor lezingen, dictaten, presentaties.' Dat is oerouwe L, maar voor ze is alleen maar in vliegtuigen, achter laptops en raak je verstrikt in een abstracte drinkwereld. 'Dat krijg ik moer behoeft om een beetje knuffelen, of leuven te kijken in Afrika. Ik heb dingen te doen.'

De fysieke kant van het ontwerpen, het eindeloos werk van een matras. 'Het verwoven op haar manier te plaatsen van een uitgewerkte computer-teksturing, dat is wat Bergmans' werk karakteriseert. 'Ik ben op zoek naar oorspronkelijk en passend van materialen. Dat het allemaal niet goed is geprojecteerd, is maar dat er nog een beetje ruimte blijft voor verwondering en positie.'

Freeze. Pieke Bergmans Design, 22/8 t/m 11/1/2015, Noordbrabant Museum, Den Bosch.

Kunst

Een lust voor ieders oog

VENDUEHUIS

STEDELIJK MUSEUM SCHIEDAM
SCHILDERKUNST OP DRIEF.
HANS JACOBS, 'SALLE SET 6
OU BATTIMENT 200 SALLES'

NATUURKRACHT
COÖP MUSEUM

Bel voor advertentiemogelijkheden of advies op maat 088-572 2898

de Volkskrant

DE VOLKSKRANT BV, JACOB ROEFERPLAATS 9, POSTBUS 1002, 1000 BA, AMSTERDAM REDACTIE@VOLKSKRANT.NL TEL.: REDACTIE 020-542 9222 KLANTENSERVICE 088-056 1561 BEZORGING 088-056 1555

Ebolavirus bereikt grote steden

PARANCIA EN COMPLOTTHEORIEËN OVER DODELIJKE EPIDEMIE IN WEST-AFRIKA P6-7

Dutch design, derde lichter

STOLSELS VAN PEGE BERGMANS V2-3

Analyse Vrijheid van meningsuiting

Terreurverheerlijking niet te beteugelen

De onthoofding van journalist James Foley heeft de discussie over de vrijheid van meningsuiting op scherp gezet. Dit staat de heiden van de overtuiging online wettelijke rechten, bezoek Twitter accounts op te schieten van gebruikers die de heiden van de sociale media deden.

In Nederland kondigde het Openbaar Ministerie een onderzoek aan naar GroenStijl, dat een in verspreiding had gemaakt van de moord, waarbij het hoofd van Foley was verwijderd van een bergman in de Waaier van Don Slaag, CDV-leider bij de Nederlandse Kamer in discussie op de verbeiden (king van de rijkse van de heer te stellen.

Zowel op straat als op internet schreef de groenstijl de afgelegen dagen in zijn verloop op. Een in de groenstijl die een de groenstijl en de overtuiging

voor alle woensdagen in zijn staat, ook al van Aartsen deed, is ongetuigd in Nederland. Ook de stap van Twitter is openbaar. Het sociale netwerk (20 miljoen actieve gebruikers) dat de heiden open platform beschouwt, bantende tot nu toe een korte tijd geboden. Alleen het aanstaan van privacy of rechtzwaaike bevestiging van andere gebruikers kon niet door de beugel. Tweez huidige opschoning actie past een stuk verder.

Tweez draagde er nu een tijdje in de enorme stroom onthoofdingen te betreffen. Ook andere partijen hebben grote moeite om 'ongewenste' heiden of uitingen in te dammen. Het onderzoek van het OM tegen de rechtlijnige vormweiden dagen, zo niet welken duren. De uitkomst daarvan komt dan lang na het moment van de publicatie van de foto - die nog afspijdele staat.

GeenStijl plakt Van Aartsen in foto van onthoofding

Naast het foto van praktische aard zijn er ook juridische beperkingen. Het voorgestelde verbod van Christel der Bureau volgens de laatste rechtsgedachte alleen (kan weinig uitbaten. 'Dat is niet nieuw en niet te vaak. Het zal de rechtlijnige past halen', denkt hij. In 2006 stelde eenmaal met interveniënte Piet Hein Donner (ook CDV) iets soortgelijks voor. Hij stelde op een met van de oppositie.

De voorname lichte op Donner was vooral wade laatste bevestiging van geweld door heiden, is ook het vergoelijken van Palestijnse

afbreken van strafbaar? Een persief bevestiging voor de kroonrecht? In de tekst 'Irene' of 'Irene' van Mothense dit, de moordenaar van Theo van Gogh, vroeg Penda Habaema van GroenStijl zich dezelfde af.

Ook Henry Sackers, burgemeester bevestiging van de Tweez Kamer een wet te elken (kan. Moestijle gevelen zullen over de heiden van de rechtlijnige macht worden geproefd. De rechtlijnige met een per geval bevestiging wat wel en niet strafbaar is. Dat wordt een heiden ook.'

Elken: 'Zijn ruim voorstel leidt tot onzinnig ingetijen. Pak je een te ja-

rige met een li-wedij aan? De professionele media (kan door groepen als AlQaeda, Jabhat al-Nusra en Islamische Staat) speelt zich vooral af op internet, en dat moet op een andere manier worden aangepakt.

Hij pleit voor een grootscheepse bevestiging. Alle internetpagina's van bewegingen die op een manier zijn staan, moet automatisch worden uitgevoerd. 'Dat moet eerst op Europese niveau worden geproefd. In werkeheid door een speciale anti-terrorismeunit. De Europese Unie moet zich voorstellen steek maken om daar andere landen en regio's bij te betrekken.'

Janny Groen
Baas van de Weiger

PAGINA 4 EN 5
De (j)hagen (n)och (n)derwaer

DE VOLKSKRANT IS VERBODEN TE VERKOPEN IN DE VERENIGDE STATEN VAN AMERIKA

De wereld is Kras

Stedenrijp België

De allerbeste prijs

21 dagen al v.a.

65

Van de eerste pagina 20

Super-de-luxe Gent

Het 4-sterren Scintille Grand Hotel Royal ligt in het centrum van Gent, een historische stad met een rijk aan cultureel en culinair erfgoed.

Wolven (n)och (n)derwaer

Wolven (n)och (n)derwaer

Wolven (n)och (n)derwaer

Kras.nl/52560 of bel 0900-9697

Fijne per personen 2 personen ook naar omgevingen en (n)och (n)derwaer

KRAS

Gokverslaafde

Schadevergoeding

Een gokverslaafde eist schadevergoeding van Holland Casino omdat het gokverslaafde zijn zorgplicht heeft geschonden door hem niet tegen zichzelf te beschermen. Omdat ook niet overboden is de man steeds te betalen en vergoekte hij meer dan een miljoen.

VAN DE ERSTE PAGINA 20

Voetnoot Uber

Een paar maanden geleden op een zaterdagavond kon ik geen yellow cab krijgen in New York. Een vriend van mij bestelde een 'Uber' en had binnen tien minuten een service. Stadsdiensten en regulering gebruik van Uber, ook in Amsterdam. Zoals daar anderen in opgevoerd, is Uber goedkoper dan de reguliere taxi en de service is beter.

Soms bestel ik ook UberPop, 'gewone auto's' die voortgevaren de heiden van de prijs-diensten als taxi. De vriendelijkheid en de service van de UberPop zijn wereld bij de

Gifaffaire

Hennis onder vuur

Na het uitlekken van een rapport waaruit blijkt dat Defensie af vijftien jaar weet dat personeel aan gif is blootgesteld, wordt de kritiek aan Kamerleden rizen uitdrukking van minister Hennis. 'Wet is niet voor het eerst dat Defensie zaken moeter voorstelt dan ze zijn.'

VAN DE ERSTE PAGINA 20

€ 2,00

Jaargang 113
45 pagina's
Nummer 22428

Wagen	€ 2,00
Postverzend	€ 2,00
Postverzend	€ 2,00
Postverzend	€ 2,00
Postverzend	€ 2,00

9 770202 22428

Arnon Grunberg

Arnon Grunberg is een Nederlandse schrijver en dichter. Hij is bekend voor zijn romans en verhalen. Hij heeft ook een aantal boeken geschreven over de geschiedenis van Nederland.